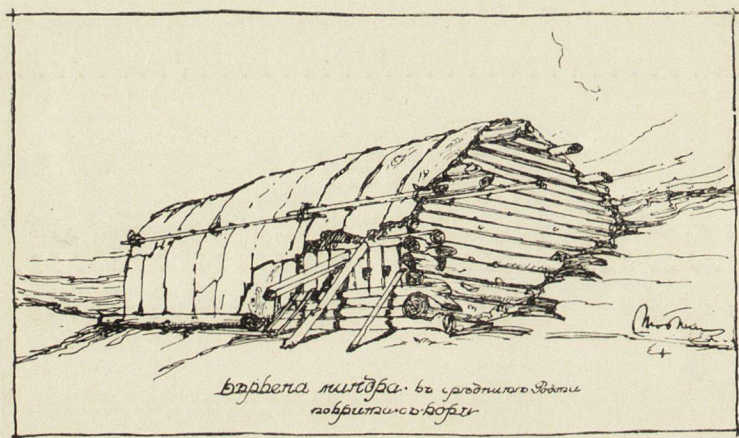

както въ срѣднитѣ Родопи. Като образецъ на тѣзи полски саи могатъ да послужатъ тѣзи отъ западна България: това сж леки постройки, които по конструкцията си напомнятъ троглодитнитѣ сгради отъ северобългарската равнина. Пода имъ е вдълбанъ 30 до 40 см. въ земята, горниятъ имъ градежъ е плетъ, който се покрива съ слама и следъ това съ дебелъ пластъ прѣстъ. Тѣзи пояти иматъ дъгообразна форма, но се срѣщатъ и такива състоящи се отъ права дълга частъ съ две крилообразни излизания въ двата си фланга така, че въ предната частъ се образува дворъ. Въ едното крило е колибата на овчаря, въ другото оборъ за конъ, крава или другъ едъръ добитъкъ, а за овцетѣ остава срѣдната и най-голѣмата частъ отъ саята. Въ това помещение се намиратъ и ясли за хранене на овцитѣ. Двора, който се обра-

Обр. 119. — Дървена мандра въ срѣднитѣ родопи.

зува предъ саята, служи за задържане на добитъка сутринъ преди изкарването му на паша и вечеръ следъ връщането му, гдето овцитѣ се издойватъ. Купитѣ съ храната на овцетѣ се намиратъ въ сжщия дворъ. Въ бѣлослатинско, фуража се складира по покривитѣ на отдѣлнитѣ сгради.

Каменна сая. — Въ Родопитѣ се срѣщатъ и каменни саи за по-малкъ брой овце — до 30—40 глави. При тѣхъ колибата на овчаря се строи отдѣлно.

За преработването на млѣкото при мандритѣ се праватъ, въ срѣднитѣ Родопи, специални постройки, които биватъ постоянни — каменни и временни — покрити съ кори отъ дървета.

Срѣдно-родопскитѣ саи и мандри правятъ впечатление, а особено като се сравнятъ съ сжщитѣ сгради въ останалата частъ на страната.